

Arkæologien ved Vesterå – udgravning af bolværk

Af Kirstine Schrøder Hansen, arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum

September 2019

Den hidtil udgravede del af Vesterå har givet mange informationer om åen i Aalborg i 1600- og 1700-tallet. Under moderne fjernvarmerør, kabler og vandedninger, findes stadig spor efter Aalborgs gamle bystruktur og åforløb.

Størstedelen af materialet, der har haft arkæologisk interesse, er bolværket, som findes fra omkring 1-3 meter under asfalten. Bolværket består af 2-4 meter lange pæle af eg eller fyrretræ, som er tilhugget i kvadratisk eller rektangulær form og med tilspidsede ender. Bolværket består desuden af tværgående brædder, som sidder i spænd eller er sat fast med enten søm eller noter ("træsøm") på pælene. Nogle steder er det set, at der som yderligere beklædning er påsat opretstående planker, som er sømmed fast på de tværgående brædder.

Bolværk fremkommet under vandrør på vestsiden af nordlig del ved Vesterå. Der ses 3 store pæle med 3 tværgående brædder bagved – alle med nothuller (huller til "træsøm"). Alt træværk blev efter registrering hevet op. Pælene var alle mindst 2 meter lange og brædderne mindst 3 meter i længden og omkring 50 cm i bredden. Bagved brædderne

fandtes to mindre pæle hhv. mod nord og syd med noter, som har holdt konstruktionen fast.

Det er kun små bidder af bolværket, man finder, som stadig er helt intakte. De giver dog indtil videre et billede af, at bolværket formentlig er blevet udvidet og indskrænket flere gange, og man har brugt samme metode for at bygge det, men forskellige materialer og forskellige løsninger. Efter registrering af bolværket, blev træet hevet op, hvor det var nødvendigt. Det bliver nu sendt til dendrokronologianalyse for at afgøre den præcise alder på træet.

Åen har formentlig også fungeret som "skraldespand." Hvis ting gik i stykker eller hvis åen bevidst skulle indskrænkes, så brugte man det affald, man havde liggende. Derfor er fundmateriale omkring bolværkerne på Vesterå også ret omfattende. Det består blandt andet af fragmenter af gråbrændte lergryder, rødbrændt keramik med og uden glasur, porcelæn, kridtpiber fra 1700-tallet, glasflasker, vinduesglas, fade med hornbemaling og stentøj. Ved hjælp af en metaldetektor, er der blandt andet fremkommet musketkugler, beslag, knapper og en ring. Under et af de fundne bolværker blev der fundet et anker, som formentlig er gået i stykker og smidt ud i åen.

Anker fundet under bolværk ca. midt på Vesterå.